

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro/>

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Literatură Comparată
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studiu/ Calificarea	Literatură universală și comparată/ Licențiat în filologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLY3018 Spații totalitare în literatură (în limba română) Totalitarian Spaces in Literature (in Romanian)							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Ruxandra Cesereanu Braga							
2.3 Titularul activităților de seminar	Asistent dr. Călina Părau							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	III	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DF
							Obligativitate	DA

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	44				
3.8 Total ore pe semestru	100				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY

TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro/>

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs, sistem de amplificare audio și video Xeroxuri, fotocopii, cărți CD-uri și anexe electronice
5.2 de desfășurare a seminarului	Sală de seminar Prezența obligatorie la 7 seminarii din 14 Seminarul va urmări tematica fiecărui curs, în analize (de tip close reading) pe capitole din romane sau povestiri.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1 Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul lingvisticii generale, al teoriei literaturii și al literaturii universale și comparate</p> <p>C2 Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limba română și în limba engleză</p> <p>C3 Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii engleze și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală.</p> <p>C4 Analiza și prezentarea fenomenelor literare în contextul culturii de referință</p> <p>C5 Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii moderne B și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală</p> <p>C6 Analiza și prezentarea fenomenelor literare în contextul culturii de referință B</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională</p> <p>CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice</p> <p>CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională</p>

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea cu literatura comparată și universală
7.2 Obiectivele specifice	<p>a. deprinderea studenților cu abordarea de tip interdisciplinar (în cadrul cursului vor fi folosite elemente de politologie, istorie, filozofie, psihologie, literatură comparată)</p> <p>b. formarea unei perspective asupra totalitarismelor din secolul XX (comunismul și nazismul) și a literaturii generate de impactul malefic al acestor totalitarisme</p> <p>c. analiza câtorva dintre cei mai importanți prozatori ai secolelor XX și XXI</p> <p>d. crearea condițiilor pentru un stagiul de cercetare și redactare de texte (eventual, cu publicarea celor mai performante lucrări) legate de autorii studiați</p>

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Tematica cursului. Scurt istoric legat de Genocidul armenilor, Gulag și Holocaust. Prezentarea bibliografiei obligatorii (10 cărți) și a bibliografiei opționale. Proiectarea unor fragmente de filme documentare despre Genocidul armenilor Gulag și Holocaust.	Prelegeri, cursuri interactive, proiecții documentare	
2. Antiutopia lui Evgheni Zamiatin. Deconstrucția revoluției bolșevice. Supradimensionarea tehnologică a statului. Extirparea imaginației (spălarea creierului). Omul-mașină. Antiutopia lui Andrei Platonov (relația utopie-antiutopie în funcție de relația autor-cititor).	Prelegeri, cursuri interactive, proiecții documentare	

Topografia rezervației revoluționare și a satului « perfect ». Satira etapei eroice a revoluției bolșevice. Tehnica epurării și a apostolatului bolșevic obținut în eprubetă. Replica la <i>Cetatea soarelui</i> de Tommaso Campanella. Falsul adamism și lichidarea utopiei (plutonul de execuție).		
3. Parabola lui Mihail Bulgakov – <i>Maestrul și Margarita</i> . Corespondența și jurnalele lui Bulgakov ; critica zonei literare moscovite ; lupul singuratic. Figura diavolului, pedepsitoare a ateilor moscoviți. Motivul corabiei nebunilor. Satirizarea aparatului de represiune. Delațiunea hemoragică. Ospiciul pentru indezirabili. Convertirea.	Prelegeri, cursuri interactive, proiecții documentare	
4. Boris Pasternak. Demistificarea revoluției ruse. Teroarea ca etapă a revoluției. Fanatism ideologic și “puritate” revoluționară. Portretul comisarilor și al activiștilor. Bolșevizarea mentalității ruse. Simbolismul molimei. Vasili Grossman. Similitudini totalitare între comunism și nazism. Oroare revoluționară și ferveare creștină. Monstruoșitatea prin normalitate a opresorilor. Revoluția ca eroare. Paralelismul între lagărele sovietice și cele naziste. Comparația între Stalin și Hitler. Nazismul ca ucenicie a comunismului bolșevic.	Prelegeri, cursuri interactive, proiecții documentare	
5. Varlam Șalamov. Diferența dintre martiri și eroi. Zona lui Lucifer. Tehnica povestirii-document și a procesului verbal. Polemica etic-literară cu Alexandr Soljenișin. “Planeta” Kolîma. Ritualul descompunerii (fizice, mentale, sufletești). Portretul cadavrului viu și al deșeurii umane. Poetica scriiturii infernale.	Prelegeri, cursuri interactive, proiecții documentare	
6. Alexandr Soljenișin. Arhipelagul Gulag - zona lui Circe și tărâmul celălalt. Scyla și Charibda, noi ipostaze. Funcționalitatea martorului. Deținutul ca tip uman. Soluția Soljenișin (mortificarea). Lupta de clasă în Gulag. Protest, grevă, revoltă. Rezistența anticomunistă în libertate. Polifonia intelectuală din <i>Primul cerc</i> . Închisoarea-laborator. Reinvestirea infernului dantesc. Tipologia sclavului liber. Viața de lagăr concentrată într-o zi – <i>O zi din viața lui Ivan Denisovici</i> .	Prelegeri, cursuri interactive, proiecții documentare	
7. Anatoli Ribakov – <i>Copiii din Arbat</i> . Atmosfera stalinistă moscovită. Agenții nimicirii. Teroarea devenită dogmă. Lumea deportaților. Venedikt Erofeev – <i>Moscova-Petușki</i> . Bufoneria, sarcasmul, ironia ca formă de dizidență. Nonconformismul față de spiritul totalitar sovietic.	Prelegeri, cursuri interactive, proiecții documentare	
8. Ion D. Sîrbu – <i>Adio, Europa!</i> Lumea stăpânitorilor. Lumea victimelor. Cathabasis și spălarea creierului. “Șobolanizarea” și “îndemonierea”. Represiunea comunistă românească în registru militar turcesc.	Prelegeri, cursuri interactive, proiecții documentare	
9. Herta Muller – <i>Astăzi mai bine un m-aș fi întâlnit cu mine însămi</i> . Trauma preschimbată în memorie. Totemuri și blindaje în fața morții și a represiunii. Simbolismul tumorii. Tumuli construiți pentru eroi. Noua Antigonă.	Prelegeri, cursuri interactive, proiecții documentare	
10. Ludmila Ulițkaia - <i>Imago</i> . Moștenitoarea lui Soljenișin.	Prelegeri, cursuri	

Puterea literaturii de a fi istorie. Lauda literaturii subversive și a autorilor interziși. Nașterea samizdatului.	interactive, proiecții documentare	
11. Primo Levi – <i>Mai este oare acesta un om?</i> Antropologia distrugerii. Supraviețuirea ca vină. Percepția Holocaustului prin martorul primar.	Prelegeri, cursuri interactive, proiecții documentare	
12. Patrick Modiano – <i>Dora Bruder</i> . Poetica urmelor. Istoria personală și colectivă ca puzzle. Percepția Holocaustului prin martorii secundari. Post-istoria. Tehnica investigației jurnalistice și detectiviste.	Prelegeri, cursuri interactive, proiecții documentare	
13. Franz Werfel – <i>Cele patruzeci de zile de pe Musa Dag</i> . Epopee și subversivitate. Nuanțele identității armenice. Trauma poporului armean.	Prelegeri, cursuri interactive, proiecții documentare	
14. Miguel Angel Asturias – <i>Domnul Președinte</i> . Dictatura ca structură infrațională. Tirania piramidală și grotescul. Alejo Carpentier – <i>Recursul la metodă</i> . Replică la cartea esențială a filosofului francez René Descartes – <i>Discurs despre metodă</i> . Dictatura ca luxurie. Structura stratificată și ramificată a aparatului de represiune. Augusto Roa Bastos – <i>Eu, Supremul</i> . Mistica autolegitimatoare a dictatorului. Schizoidia paranoică. Gabriel García Márquez – <i>Toamna Patriarhului</i> . Anti-eroul fabulos. Mitologizarea religioasă a biografiei dictatoriale. Tiranul amfibie.		

Bibliografie obligatorie:

Asturias, Miguel Angel, **Domnul Președinte**, traducere de Paul Alexandru Georgescu, București, BPT, 1964

Bulgakov, Mihail, **Maestrul și Margarita**, prima versiune integrală, traducere de Natalia Radovici, postfață de Ion Vartic, București, Editura Univers, 1995

Carpentier, Alejo, **Recursul la metodă**, traducere, prefață, tabel cronologic și note de Dan Munteanu, București, Editura Minerva, BPT, 1988

Levi, Primo, **Mai e acesta oare un om?**, în românește de Doina Condrea-Derer, București, Editura Univers, 1974 ; Editura Art, 2018

Modiano, Patrick, **Dora Bruder**, traducere de Simona Brânzaru, București, Editura Rao International, 2006

Müller, Herta, **Astăzi mai bine nu m-aș fi întâlnit cu mine însămi**, traducere de Corina Bernic, București, Editura Humanitas, 2014

Sîrbu, Ion D., **Adio, Europa! (la condition roumaine)**, ediția a patra, ediție îngrijită, note, referințe critice de Toma Velici, Prefață de Cosmin Ciotloș, Postfață de Ruxandra Cesereanu, Târgu Jiu, Editura Măiastra, vol. I, 1992, vol. II, 1993

Soljenițin, Alexandr, **Primul cerc**, vol. I-II, traducere și note de Iulia Bodnari, București, Editura Univers, 2009

Șalamov, Varlam, **Povestiri din Kolîma**, ediție prescurtată, traducere, tabel cronologic și note de Ioanichie Olteanu, Prefață de Ion Ianoși, București, Editura Minerva, 1993 ; ediție integrală, vol. I-II, traducere de Ana-Maria Brezuleanu, Magda Achim și Alexandra Fenoghen, Iași, Editura Polirom, 2015 /trebuie citite 10 povestiri/

Ulițkaia, Ludmila, **Imago**, traducere de Gabriela Russo, București, Editura Humanitas, 2016

Werfel, Franz, **Cele 40 de zile de pe Musa Dag**, traducere de Horia Matei, prefață de Nicolae Balotă, trei volume, București, Editura Univers, 1970

Zamiatin, Evgheni, **Noi**, traducere și postfață de Inna Cristea, București, Editura Humanitas, 1991

Bibliografia opțională:

Arendt, Hannah, **Originile totalitarismului**, traducere de Ion Dur și Mircea Ivănescu, București, Editura Humanitas, 1994

Courtois, Stéphane; Werth, Nicolas; Panné, Jean-Louis; Packowski; Andrzej; Bartosek, Karel; Margolin, Jean-Louis, **Cartea Neagră a comunismului. Crime, teroare, represiune**, cu colaborarea lui Rémi Kauffer, Pierre Rigoulot, Pascal Fontaine, Yves Santamaria și Sylvain Boulouque, traducere de Maria Ivănescu, Luana Schidu, Brîndușa Prelipeanu, Emanoil Marcu, Doina Jela Despois, Daniela Ștefănescu, Ileana Busuioc, București, Editura Humanitas și Fundația Academia Civică, 1998

Erofeev, Venedikt, **Moscova-Petușki**, traducere de Emil Iordache, Chișinău, Editura Cartier, 2004; Iași, Polirom, 2014

Furet, François, **Trecutul unei iluzii. Eseu despre ideea comunistă în secolul XX**, traducere din franceză de Emanuil Marcu și Vlad Russo, București, Editura Humanitas, 1996

Glucksmann, André, **Bucătăreasa și Mîncătorul de oameni. Eseu despre raporturile dintre stat, marxism și lagărele de concentrare**, traducere din limba franceză de Mariana Ciolan, București, Editura Humanitas, 1991

Grossman, Vassili, **Viață și destin**, traducere și note de Laurențiu Checicheș, Iași, Editura Polirom, 2010

Hayes, Peter (ed.), **How Was It Possible? A Holocaust Reader**, University of Nebraska Press, 2015

Pasternak, Boris, **Doctor Jivago**, I-II, în românește de Anca Irina Ionescu și George Cibulski, București, Editura Elit Comentator, 1991

Platonov, Andrei, **Cevengur**, traducere de George Bălăiță și Janina Ianoși, cu o prefață de Ion Ianoși, București, Editura Cartea Românească, 1990

Rîbakov, Anatoli, **Copiii din Arbat**, traducere de Elena Spînu, Naum Bernstein, Mihai Maler, ediție îngrijită și revizuită de Irina Petraș, Cluj, Editura Echinoc, 1993

Safran Foer, Jonathan, **Totul este iluminat**, traducere și note de Fraga Cusin, București, Editura Humanitas, 2010

Snyder, Timothy, **Pământul negru. Holocaustul ca istorie și avertisment**, traducere de Adina Avramescu, București, Editura Humanitas, 2018

Soljenișin, Alexandr, **Arhipelagul Gulag. 1918-1956. Încercare de investigație literară**, vol. I, traducere, note și tabel cronologic de Nicolae Iliescu, postfață de Alexandru Paleologu; vol. II, traducere de Ion Covaci; vol. III, traducere, note și tabel cronologic de Nicolae Iliescu, postfață de Ion Vasile Șerban, București, Editura Univers, 1997-1998

Soljenițin, Alexandr, **O zi din viața lui Ivan Denisovici**, traducere de Nina Grigorescu, București, Editura Humanitas, 2008

Soljenițin, Alexandr, **Pavilionul canceroșilor**, vol. I-II, în românește de Maria Dinescu și Eugen Uricaru, București, Editura Univers, 2009

Todorov, Tzvetan, **Confruntarea cu extrema. Victime și torționari în secolul XX**, traducere din franceză de Traian Nica, București, Editura Humanitas, 1996

Toth, Imre, **A fi evreu după Holocaust**, traducere de Gina Vieru, București, Editura Humanitas, 2015

8.2 Seminar		Observații
1. Seminar introductiv. Prezentarea tematicii și a bibliografiei	Brainstorming	
2. Evgheni Zamiatin – <i>Noi</i> . Tehnica spălării creirului	Participare activă; Susținerea și discutarea a două referate studentești; Brainstorming; Close reading	
3. Mihail Bulgakov – <i>Maestrul și Margarita</i> . Satirizarea societății sovietice (seminar I)	Participare activă; Susținerea și discutarea a două referate studentești; Brainstorming; Close reading	
4. Mihail Bulgakov – <i>Maestrul și Margarita</i> . Satirizarea societății sovietice (seminar II)	Participare activă; Susținerea și discutarea a două referate studentești; Brainstorming; Close reading	
5. Varlam Șalamov – <i>Povestiri despre Kolyma</i> . Tehnica povestirii-document despre Gulag. (seminar I)	Participare activă; Susținerea și discutarea a două referate studentești; Brainstorming; Close reading	
6. Varlam Șalamov – <i>Povestiri despre Kolyma</i> . Tehnica povestirii-document despre Gulag. (seminar II)	Participare activă; Susținerea și discutarea a două referate studentești; Brainstorming; Close reading	
7. Alexandr Soljenițin – <i>O zi din viața lui Ivan Denisovici</i> .	Participare activă; Susținerea și discutarea a două referate studentești; Brainstorming; Close reading	
8. Herta Muller – <i>Astăzi mai bine un m-aș fi întâlnit cu</i>	Participare activă; Susținerea și discutarea	

mine însămi. Trauma preschimbată în memorie.	a două referate studentești; Brainstorming; Close reading	.
9. Franz Werfel – <i>Cele patruzeci de zile de pe Musa Dag</i> . Epopoe și subversivitate.	Participare activă; Susținerea și discutarea a două referate studentești; Brainstorming; Close reading	
10. Ion D. Sîrbu – <i>Adio, Europa!</i> Spălarea creierului și reeducarea victimei.	Participare activă; Susținerea și discutarea a două referate studentești; Brainstorming; Close reading	
11. Ludmila Ulițkaia – <i>Imago</i> . Nașterea samizdatului.	Participare activă; Susținerea și discutarea a două referate studentești; Brainstorming; Close reading	
12. Primo Levi – <i>Mai este oare acesta un om?</i> Holocaustul. Supraviețuirea ca vină. Necesitatea de a mărturisi.	Participare activă; Susținerea și discutarea a două referate studentești; Brainstorming; Close reading	
13. Patrick Modiano – <i>Dora Bruder</i> . Holocaustul. Victima și poetica urmelor.	Participare activă; Susținerea și discutarea a două referate studentești; Brainstorming; Close reading	
14. Alejo Carpentier – <i>Recursul la metodă</i> . Replică sarcastică la cartea filosofului francez René Descartes – <i>Discurs despre metodă</i> . sau Miguel Angel Asturias, <i>Domnul Președinte</i> . Tiraniile latino-americane.	Participare activă; Susținerea și discutarea a două referate studentești; Brainstorming; Close reading	

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Tematica este elaborată pe baza bibliografiei internaționale a domeniului;
Cadrul didactic are doctoratul în domeniul filologie;
O parte din elementele prezentate în cadrul cursului și seminarului au fost dezbătute în cadrul unor conferințe și prelegeri naționale și internaționale;
Promovarea gradului didactic pe postul de profesor s-a făcut pe baza mai multor cărți și articole din domeniul literaturii comparate.
În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-

economic și profesional, mai ales cu Inspectoratul Județean Cluj, Inspectoratul Județean Alba, Primaria Cluj-Napoca, Institutul Cultural Francez, Libraria Bookstory, Colegiul Național Gheorghe Șincai, Școlile Spectrum și Montessori.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Barem - Copierea sau fraudă: 1 - Nelectura operei: 4 - Analiza simplă a operei: 5-6 - Elemente de istorie, politologie, etică: 7-8 - Informații din bibliografie suplimentară: 9-10	Examen scris, notat de la 1 la 10.	70% lucrare la examen
10.5 Seminar	Participarea activă la dezbateri și susținerea de referate se reflectă în nota finală.		30% prezență activă la seminar;
10.6 Standard minim de performanță			
1. Studentul cunoaște care sunt principalele concepte, le recunoaște și le definește corect;			
2. Studentul a citit operele principale analizate;			
3. Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului;			

Data completării 01.04.2024	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 12.04.2024	Semnătura directorului de departament 	

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății